

HARCERZE POLEGLI I ZAMORDOWANI W LATACH 1939-1945

1. JÓZEF GRZYBEK – (1919-1939) – rozstrzelany w lesie koło KOKOSZKOWYCH. Harcerz 2 SDH im ks. J. Poniatowskiego. Zamordowany w zbiorowej egzekucji we wrześniu 1939 roku
2. ZYGMUNT HALBE – (1924-1939) – rozstrzelany w lesie koło KOKOSZKOWYCH. Harcerz 2 SDH im ks. J. Poniatowskiego. Zamordowany w zbiorowej egzekucji we wrześniu 1939 roku.
3. FRANCISZEK SŁOMIŃSKI – (1920-1939) – zaginał w BORACH TUCHOLSKICH. Harcerz 3 Drużyny im. Jana III Sobieskiego. Zaginął w trzecim dniu wojny w lasach koło Tucholi.
4. WACŁAW JAKOBSON – (1925-1939) – BOROSZYN koło WŁOCLAWKA. Harcerz 1 SDH im. Tadeusza Kościuszki. We wrześniu 1939 podczas ewakuacji rodziny ginie od pocisku artyleryjskiego.
5. HELENA DANIELEWICZÓWNA- (1907-1939) – STAROGARD GDAŃSKI. Harcerka 1 Drużyny Harcerzek działającej przy starogardzkim gimnazjum (założonej w 1923 roku, drużynowa Helena Żukotyńska), przyboczna. Zginęła w czasie działań obronnych we wrześniu 1939 roku w Starogardzie Gdańskim
6. ks. JAN CYRANKOWSKI – (1907-1939) rozstrzelany w SZPĘGAWSKU , Harcerz 1 SDH im. Tadeusza Kościuszki. Ginie w egzekucjach księży z Pelplina.
7. JAN NOCH – brak danych dot. daty urodzenia. Jeden z drużynowych 2 Drużyny im. ks. J. Poniatowskiego. Według KSIĘGI IMIENNEJ STRAT LUDZKICH II WOJNY ŚWIATOWEJ (KOCIEWIE) ginie w 1939 w Starogardzie w wyniku działań wojennych.
8. FRANCISZEK KUROWSKI – (1916-1939) – LAS ZAJĄCZEK koło SKÓRCZA. Harcerz 2 SDH im ks. J. Poniatowskiego- ostatni przed wojną drużynowy 2 drużyny. Ukrył sztandar drużyny. Aresztowany w domu rodzinnym w Czarnymlesie, osadzony w obozie przejściowym w Skórczu, skąd wywieziony do lasu Zajęczek koło Skórcza i zamordowany.
9. ks. phm FRANCISZEK KALINOWSKI – (1892-1939) – LAS ZAJĄCZEK koło SKÓRCZA, aresztowany w Osieku, w nocy, we wrześniu 1939 roku. Wywieziony najprawdopodobniej do lasu Zajęczek koło Skórcza i zamordowany
10. EDMUND BURCZYK – (1922-1939) – GDYNIA. Harcerz. W 1939 mieszkał w Gdyni, gdzie zostaje aresztowany w czasie oblawy związanej z 11 listopada. Zostaje zamordowany w zbiorowej egzekucji w Gdyni-Obłuzu.
11. FRANCISZEK WITCZAK – (1919-1939) – GDYNIA. Pochodził z Leśnej Jani w powiecie starogardzkim. Harcerz w drużynie w zawodowej szkole kształcącej w Gdyni. Ginie w zbiorowej egzekucji w Gdyni – Obłuzu 11 listopada 1939.
12. STANISŁAW ZARZYCKI – (1920-1939) – GDYNIA. Pochodził z Ocypla. Uczeń szkoły powszechnej w Ocyplu. Do harcerstwa należał w Gdyni. Ginie w zbiorowej egzekucji 11 listopada 1939 roku w Gdyni –Obłuzu
13. LEON KNASIAK- (1918-1939) – LAS ZAJĄCZEK koło SKÓRCZA. Harcerz 1 Drużyny Harcerzy im. T. Kościuszki. We wrześniu 1939 przebywa w Wolentalu, gdzie ojciec był kierownikiem szkoły. Został wezwany do siedziby policji niemieckiej w Skórczu, skąd bez oskarżenia został przewiezony do lasu Zajęczek Koło Skórcza i rozstrzelany.
14. EDMUND OSSOWSKI – (1919-1940) – STUTTHOF. Harcerz 1 Drużyny Harcerzy im. T. Kościuszki. Należał do grupy Teodora Czecholińskiego. Zaangażowany w działalność konspiracyjną w Starogardzie. W czerwcu 1940 roku następuje aresztowanie. Przewiezony do obozu w Stutthofie, gdzie umiera w bunkrze głodowym.
15. TEODOR BORZYSZKOWSKI – (1919-1940) STUTTHOF. Harcerz 1 Drużyny Harcerzy im. T. Kościuszki. W wyniku „wpadki” grupy w czerwcu 1940 roku zostaje aresztowany - w trakcie rewizji w domu rodzinnym znaleziono aparat fotograficzny. Zostaje więźniem obozu w Stutthofie. Umiera po zaledwie dwóch miesiącach w sierpniu 1940 roku.
16. PAWEŁ RASZEJA – (1908-1941) – KALISZ. Harcerz 2 Drużyny im. ks. J. Poniatowskiego – drużynowy. Do 1939 roku jest nauczycielem starogardzkiej szkoły powszechnej. Uwięziony w Baszcie Gdańskiej w Starogardzie, potem w więzieniu w Starogardzie, skąd udało mu się uciec. Przenosi się do Kalisza, gdzie umiera z wycieńczenia.
17. ks. WACŁAW BIELIŃSKI – (1903-1941) – OŚWIĘCIM. Harcerz 1 Drużyny Harcerzy im. T. Kościuszki. Śmiertelnie pobity umiera w obozie 18 sierpnia 1941.
18. ADOLF HAPKA – (1914-1942) – Saint-Malo FRANCJI, Harcerz 1 Drużyny Harcerzy im. T. Kościuszki. Zamordowany w lutym 1942. Został uduszony przez Niemców, z którymi pracował. Miał być świadkiem w postępowaniu przeciwko niemieckim robotnikom, którzy fałszowali listy płac.
19. ZYGMUNT GROCHOCKI- (1922-1943) – Nantes FRANCJA Harcerz 1 SDH im. Tadeusza Kościuszki. Rozstrzelany po wyroku wydanym za prowadzenie działalności konspiracyjnej w niemieckim wojsku.
20. NORBERT WĘSIERSKI – (1921-1942) TARNÓW. Harcerz 1 SDH im. Tadeusza Kościuszki. Urodzony w Gdańsku. W listopadzie 1939 roku cała rodzina zostaje wysiedlona w okolice Lublina, skąd w lutym 1940 roku wyjeżdża do Tarnowa. Pracuje w Radzie Głównej Opiekuńczej. Zostaje zamordowany przez gestapowca w swoim tarnowskim mieszkaniu w dniu 15 czerwca 1942.
21. TEODOR CZECHOLIŃSKI – (1918-1943) – MAUTHAUSEN- GUSEN .Harcerz 1 Drużyny Harcerzy im. T. Kościuszki. W wyniku prowadzonego procesu przeciwko grupie starogardzkich harcerzy, którym przewodził, zostaje skazany na 15 lat obozu. Ze Stutthofu przeniesiony do obozu przejściowego w Koronowie, a dalej do obozu Mauthausen, gdzie umiera w marcu 1943 roku. Jak głosił oficjalny akt potwierdzający zgon, powodem śmierci był „udar serca”.

22. ZBIGNIEW WIĘCKIEWICZ – (1921-1943) ORSZA w Rosji. Harcerz 2 Drużyny Harcerzy im. ks. J. Poniatowskiego w starogardzkiej Szkole Wydziałowej (drużynowy Paweł Raszeja). Od 1940 jest zatrudniony w niemieckiej firmie budowlanej w Gdańsku (pracuje w Kocborowie i Gdańsku). W 1943 wraz z firmą zostaje przeniesiony nad Dniepr w okolice Orszy. Wspólnie z grupą jeńców rosyjskich ucieka, kontaktuje się z partyzantką białoruską. Zostaje złapany przez Niemców i w dniu 27 września 1943 roku rozstrzelany.
23. BOGUSŁAW ZIELIŃSKI – (1920-1944) – RZESZÓW. Harcerz 1 SDH im. Tadeusza Kościuszki. Wraz z rodziną wywieziony na roboty przymusowe do Generalnej Guberni. Mieszka w Mielcu, gdzie związany jest z ruchem konspiracyjnym. Aresztowany w 1944, osadzony w więzieniu w Dębicy koło Wisłoka, następnie przewieziony do Rzeszowa, gdzie ginie w zbiorowej, publicznej egzekucji.
24. WALDEMAR OZIMEK – (1925-1944) pseud. Władysław Zawadzki- WARSZAWA. Harcerz 2 Drużyny Harcerzy im. ks. J. Poniatowskiego w Szkole Wydziałowej w Starogardzie Gdańskim. W Warszawie nawiązuje kontakt z AK. Przyjmuje pseudonim konspiracyjny Władysław Zawadzki. 17 marca 1944, w trakcie wykonywania zadania bojowego w Warszawie, po wycofaniu się do mieszkania przy ul. Tarczyńskiej, w którym znajdował się magazyn broni, po ostrzale hitlerowskim - ginie. Wraz z nim poległ przyjaciel Edward Pawelec. Obaj zostali pochowani na cmentarzu na Bródnie w Warszawie. Prawdopodobnie członek Związku Jaszczurczego..
25. ZYGMUNT BĄCZKOWSKI - (1921-1944) WARSZAWA. Harcerz 1 SDH im. Tadeusza Kościuszki. Jeden z założycieli konspiracyjnej organizacji Związek Jaszczurczy. Prawdopodobnie był członkiem Szarych Szeregów. Jest prawdopodobne, że szkolił się w konspiracyjnej Szkole Podchorążych „Agrikola”. Jako członek Grup Szturmowych brał udział w akcjach sabotażowych. Żołnierz Powstania Warszawskiego. Ginie 21 sierpnia 1944 roku podczas wypadu po broń. Dostaje się pod silny ogień nieprzyjaciela. Nie miał odwrotu. Pochowany został w podwórzu kamienicy przy ul. Srebrnej. Po wojnie zwłoki ekshumowano i pochowane w powstańczej mogile cmentarza na Woli.
26. BRUNON GAŁKOWSKI - (1912-1944) WARSZAWA . Harcerz 2 Starogardzkiej Drużyny Harcerzy im. ks. J. Poniatowskiego (przy Szkole Wydziałowej Uczestnik ruchu konspiracyjnego w Warszawie. Żołnierz Powstania Warszawskiego. 6 sierpnia 1944 roku wziął udział w budowie i obronie barykady, (ul. Marszałkowska, róg Złotej). Barykada została zbombardowana przez samoloty niemieckie. Po obrońcach barykady nie został ślad.
27. TADEUSZ REKOWSKI - (1921-1944) WARSZAWA pseud. Rulicz. Harcerz 1 SDH im. Tadeusza Kościuszki. Żołnierz Powstania Warszawskiego. Zostaje ranny. Umiera z upływu krwi w dniu 5 września 1944 roku. Pochowany został w ogrodzie domu przy ul. Szustra pod pseudonimem. Dopiero w 1945 przeniesiony do wspólnej mogiły powstańczej cmentarza na Woli. Pośmiertnie, w roku 1983 odznaczony Warszawskim Krzyżem Powstańczym.
28. WITOLD WETTA – (1921-1944) WARSZAWA . Harcerz 3 Drużyny Harcerzy im. Jana III Sobieskiego. Żołnierz Powstania Warszawskiego. Zamordowany w grupie ciężko rannych, którzy pozostali w piwnicznym punkcie sanitarnym w Al. Niepodległości 117 po ewakuacji oddziałów powstańczych do Śródmieścia. Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Virtuti Militari V klasy oraz Warszawskim Krzyżem Powstańczym w lipcu 1982.
29. JAN BELAU- (1912-1944) OCYPEL. Dowódca samodzielnej grupy wywiadowczej AK w Gdańsku i Gdyni. Ginie w zbiorowej egzekucji w Ocyplu.
30. HUBERT MAŃSKI (1923-1944) Ginie w zbiorowej egzekucji w Ocyplu.
31. JÓZEF RADKE- (1915-1944) – OCYPEL. Harcerz 96 Drużyny Harcerzy im. A. Mickiewicza w Skórczu. Nawiązał współpracę z gdańskim ruchem konspiracyjnym. Więzień Stutthofu. Ginie w zbiorowej egzekucji w Ocyplu.
32. ALOJZY CYBULA- (1917-1944) – OCYPEL. Harcerz 96 Drużyny Harcerzy im. A. Mickiewicza w Skórczu. Więzień obozu w Stutthofie. Ginie w zbiorowej egzekucji w Ocyplu.
33. NORBERT MANTKOWSKI – (1920-1944) – OCYPEL. Harcerz 96 Drużyny Harcerzy im. A. Mickiewicza w Skórczu. Członek grupy wywiadu AK warszawskiej delegatury rządu gen. Sikorskiego na Gdańsk. Więzień obozu Stutthof. Ginie w zbiorowej egzekucji w Ocyplu.
34. PAWEŁ NUREK (u Milewskiego WACŁAW NUREK) – (1914-1945) GDYNIA. Harcerz 3 Drużyny Harcerzy im. Jana III Sobieskiego w Starogardzie (drużyna wodna), pełni funkcję przybocznego drużynowego, którym był Antoni Smużyński. Więziony pierwotnie w Gdyni, zostaje przewieziony do więzienia w Torgau, gdzie odbywają się przeciw niemu dwie rozprawy. Kolejna rozprawa przeciw niemu i Smużyńskiemu odbyła się już w Gdyni. Prokurator wnioskuje karę śmierci za działalność w „Gryfie Pomorskim”. Zostaje skazany na karę śmierci i rozstrzelany w Gdyni Babich Dołach.
35. ARTUR PILLAR- (1913-1945) W SZEWECJI. Harcerz 1 SDH im. Tadeusza Kościuszki. Komendant na powiat starogardzki TOW Gryf Pomorski. Więzień obozu w Stutthofie, skąd w 1945 jest ewakuowany do Szwecji, gdzie umiera.
36. WACŁAW ŁOBOCKI – (1921-1945) –SKÓRCZ. Harcerz 1 SDH im. Tadeusza Kościuszki. Zdezercerował z wojska niemieckiego. Ujęty, zostaje powieszony a następnie jego ciało zostaje zmiażdżone przez czołg w lesie koło Skórcza.
37. HALINA GACA – (1923-1945) miejsce śmierci nie jest znane – aresztowana w 1945 roku, zginęła najprawdopodobniej podczas ewakuacji więźniów przed nadciągającymi wojskami sowieckimi, związana z ruchem harcercskim, działała w Pomorskiej Komendzie Chorągwi w Toruniu.